

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Algemene Rekenkamer
drs. E. Irrgang
Lange Voorhout 8
2514 ED DEN HAAG

Financieel-Economische

Zaken

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie

Uw brief van

18 oktober 2019

Datum

Betreft Bestuurlijke reactie OCW op onderzoek publieke omroep

Geachte heer Irrgang,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw rapport 'Hilversum in beeld'. Ik waardeer de grondige wijze waarop u dit onderzoek heeft uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn helder weergegeven in uw rapport. Graag ga ik hierbij in op uw conclusies en de aanbevelingen die u aan mij heeft gedaan.

Prioritering van doelen

Ik sta positief tegenover uw aanbeveling om samen met de Raad van Bestuur van de NPO prioriteiten in de publieke doelen van de publieke omroep te expliciteren, zodat die de NPO houvast bieden bij de invulling van zijn wettelijke taak om zorg te dragen voor doelmatigheid. Ik wil hier invulling aan geven door in de prestatie-overeenkomst voor de komende erkenningsperiode daar waar mogelijk expliciete afspraken met de Raad van Bestuur van de NPO te maken over de te realiseren doelen en de onderlinge prioritering ervan.

Dit streven sluit goed aan bij de visie van dit kabinet waarin de maatregel is opgenomen dat de NPO jaarlijks verantwoording gaat afleggen over zowel doelmatigheid als doeltreffendheid van het bestel. Deze verantwoording betreft de realisatie van de doelen die in de prestatie-overeenkomst worden vastgelegd en de hoeveelheid middelen die hiervoor worden ingezet.

Ik wil hierbij wel de kanttekening maken dat het niet altijd eenvoudig is om publieke waarden te vertalen in concreet meetbare doelstellingen en die vervolgens onderling te prioriteren. De uitvoerbaarheid staat voor mij voorop en onnodige regeldruk wil ik vermijden.

Verantwoording kosten

Ik sta positief tegenover uw aanbeveling om samen met de Raad van Bestuur van de NPO de verantwoording over kosten te verbeteren door een genreniveau te hanteren dat gedetailleerder is dan de zes huidige aanboddomeinen. Dit inzicht draagt echter niet per definitie bij aan inzicht in doelmatigheid, omdat het daarbij ook gaat om de doelen die gekoppeld zijn aan de genres. Ik wil er daarom ook voor waken dat er uitsluitend wordt gestuurd op kosten per genre. Ik zal hierover in overleg gaan met de Raad van Bestuur van de NPO en de omroepen om te onderzoeken hoe we op een zinvolle wijze invulling kunnen geven aan uw aanbeveling.

Uitbesteding van programma's

U doet de aanbeveling om af te zien van de verhoging van de norm voor uitbesteding van programma's aan externe producenten, omdat deze het sturen op doelmatigheid kan hinderen. U stelt in dit verband dat uitbesteding flink hogere kosten met zich meebrengt.

Bij doelmatigheid gaat het echter niet alleen om de kosten, maar ook om de publieke doelen die hiermee worden gerealiseerd. U constateert dat het niet duidelijk is of uitbesteding betere prestaties met zich meebrengt. Verder blijkt uit uw vergelijking van de kosten per kijker tussen de categorieën eigen productie (omroep maakt het programma) en binnenlands uitbesteed (omroep besteedt de productie uit aan een externe producent) dat de kosten per kijker iets hoger liggen bij de categorie binnenlands uitbesteed dan bij de categorie eigen productie (figuur 14, pagina 55). Ik heb daarbij begrepen dat bij de categorie eigen productie geen rekening is gehouden met de organisatiekosten (overhead) van de omroepen. Deze worden wel meegenomen in de berekening van de kosten van binnenlands uitbesteed ervan uitgaande dat een externe producent niet alleen zijn directe productiekosten, maar ook zijn organisatiekosten doorbelast naar zijn klant. Daarnaast constateert u dat uitbesteding ook voordelen kan hebben. Kortom, ik zie geen directe reden om af te zien van de verhoging van de norm voor uitbesteding van programma's aan externe producenten.

Heroverweging instrumentarium NPO

U concludeert in uw rapport dat de wetgever onvoldoende heeft stilgestaan bij de uitvoerbaarheid van de wettelijke taak van de NPO. U ziet namelijk twee belemmeringen bij de uitvoering van de wettelijke taak.

Allereerst veronderstelt u dat wanneer de NPO de omroepen aanspreekt op de prestaties die zij leveren met een toegekende hoeveelheid geld, dit haast onvermijdelijk inhoudelijke bemoeienis met zich meebrengt. Dit is naar mijn mening afhankelijk van de wijze waarop de NPO stuurt op doelmatigheid. De NPO kan vooraf sturen op doelmatigheid door heldere doelen met omroepen af te spreken ten aanzien van hun programma's en de begrote kosten ervan te vergelijken met referentiebedragen. Wanneer de begrote kosten van een programma deze referentiebedragen overschrijden, dan is het aan de omroep om zelf te bepalen hoe door een andere invulling van het beoogde programma de kosten ervan binnen de bandbreedte van het referentiebedrag kunnen blijven.

Ten tweede ziet u het als een risico dat omroepen de mogelijkheid hebben om programmageld te herverdelen over de programma's die zij maken. U stelt in dit verband dat het afrekensysteem het moeilijk maakt voor de NPO om op het niveau van individuele programma's te sturen op doelmatigheid. Dit is echter naar mijn mening niet de verantwoordelijkheid van de NPO, maar die van de betreffende omroep. De omroep is verantwoordelijk voor een doelmatige productie van een programma en de NPO is verantwoordelijk voor het sturen op een doelmatige inzet van middelen via het geld-op-schema systematiek (verdeling van de middelen over de verschillende programma's).

Deze taak van de NPO vereist dat hij beschikt over adequate financiële informatie als het gaat om de kosten van programma's, zoals ook toegelicht in de Memorie van Toelichting. Deze informatie is nodig om tot referentiebedragen te komen die nodig zijn om vooraf te sturen op doelmatigheid. De omroepen dragen de verantwoordelijkheid om richting de NPO transparant te zijn over de gerealiseerde kosten van hun programma's. Deze duidelijkheid draagt in relatie tot de gerealiseerde doelen van een programma ook bij aan inzicht in de doelmatigheid ervan. U stelt in uw rapport dat omroepen niet genegen zijn om in detail inzicht te

geven in de kosten van hun programma's. De NPO beschikt over de wettelijke mogelijkheid om deze transparantie via regelgeving (bindende regeling) voor te schrijven aan de omroepen.

Onze referentie
7966566

Ik zie daarom voorsnog geen reden om het wettelijke instrumentarium van de NPO te herzien. Ik onderschrijf in dit verband uw conclusie dat de NPO niet optimaal gebruik maakt van de ruimte binnen het huidige bestel om invulling te geven aan zijn wettelijke taak. U heeft met het oog hierop aanbevelingen gedaan aan de Raad van de Bestuur van de NPO. De resultaten van de implementatie ervan moeten uitwijzen of in aanvulling hierop een herziening van het instrumentarium van de NPO noodzakelijk is.

Tot slot

Ik dank u voor uw onderzoek. Uw rapport maakt inzichtelijk dat het bestel complex is. Tegelijkertijd draagt de inrichting van dit bestel bij aan een pluriform media-aanbod dat verbindend en onderscheidend is en daarmee waardevol voor onze samenleving. Dat laat onverlet dat binnen het bestel moet worden gestreefd naar doelmatigheid. Uw onderzoek draagt hieraan bij, omdat die waardevolle aanknopingspunten biedt voor de NPO om in goed overleg met de omroepen de ruimte binnen het bestel beter te benutten bij de invulling van zijn wettelijke taak om zorg te dragen voor een doelmatige inzet van middelen binnen de landelijke publieke omroep.

de minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob